

ÖLJYNSUOJARAHASTON HALLITUS
Ympäristöministeriö
PL 00023
VALTIONEUVOSTO

Viite: Öljynsuojarahaston päätös VN/1149/2020

Valitus koskien öljynsuojarahaston kielteistä päätöstä avustushakemukseen pilaantuneen alueen puhdistamiseksi

Öljynsuojarahasto on hylännyt Pelkosenniemen kunnan hakemuksen öljyn pilaamaan maa-alueen (RN:o 583-402-38-49) puhdistamiskustannusten korvaamisesta öljynsuojarahaston varoista.

Perusteluna päätöksessä esitetään, että kunnostamishanke ei täytä öljynsuojarahastosta annetun lain mukaisia korvattavuuden edellytyksiä eivätkä kiinteistön puhdistamiskustannukset ole Pelkosenniemen kunnalle kohtuuttomat ottaen huomioon sen vastuu öljyvahingon aiheuttajana.

Vaatus Pelkosenniemen kunta vaatii, että öljynsuojarahaston päätös tulee kumota puutteellisiin tietoihin pohjautuen ja ratkaista uudelleen.

Perustelut Seuraavassa esitetään perustelut öljypilaantumisen aiheuttajaa ja puhdistamiskustannusten kohtuuttomuutta koskien:

1) Pilaantumisen aiheuttaja

Pohjois-Suomen Betoni- ja Maalaboratorio Oy on tehnyt ympäristötekniisiä tutkimuksia alueella. Kohteessa havaittiin viitteitä öljyhiilivetypilaantumasta toukokuussa 2019 tehtyjen tutkimuksien aikana. Lisätutkimuksilla elokuussa 2019 selvitettiin pilaantumisen laajuutta. Tutkimuksista on laadittu Kunnostustarpeenarviointiraportti (19068) 3.9.2019, joka on ollut avustushakemuksen liitteenä.

Tutkimusraportin mukaan tällä hetkellä ei ole varmistettua tietoa siitä, miksi öljyä on päässyt valumaan maaperään ja kuka siitä vastaa. Säiliöt poistetaan kesällä 2020 pilaantuneen maan kunnostustöiden yhteydessä ELY:n päätöksen mukaisesti, ja silloin ne tarkastetaan huolellisesti.

Maaperän pilaantumisen aiheuttanut öljy on tutkimusten mukaan 10-20 vuotta vanhaa. Tähän astisissa tutkimuksissa ei ole kyetty arvioimaan, onko öljy joutunut maaperään yhtäkkiä vai hitaasti vuosien varrella. Tutkimuksissa ei päästy varmuudella arvioimaan tarkkoja päästölähteitä, mutta laboratoriotulosten mukaan öljyhiilivedyt koostuvat

pääasiassa keskitisleistä (>C10-C21), joka viittaa kohteessa käytettyyn kevyen polttoöljyyn. Öljytäyttöä on tehty vuosien varrella useita, ainakin vuoteen 2008-2009 saakka.

Pelkosenniemen kunta omistaa kiinteistön, jonka alueella pilaantuma sijaitsee. Alueella on vuodesta 2007 toiminut Kemijärven Lämpö- ja vesi Oy, joka on käyttänyt öljylämmitystä tukilämmitysmuotona kaukolämpölaitokselle. Yhtiö on ostanut viimeksi öljyä säiliöihin vuosina 2008-2009, ja öljykattiloita käytetty kaukolämpöverkon rakentamisen yhteydessä. Kemijärven Lämpö ja Vesi Oy on kiistänyt osallisuutensa öljyvuotoon.

2) Puhdistuskustannusten kohtuuttomuus kunnalle

Puhdistuskustannusten suuruudeksi on tämän hetkisten tietojen mukaan arvioitu noin 500.000 euroa, joka tarkoittaa 527 euroa jokaista kuntalaista kohti (948 asukasta). Mikäli puhdistuskustannusten suuruus suhteutetaan esimerkiksi Helsingin kaupungin väkimäärään (655 281 asukasta), olisivat kustannukset pääkaupungin mittakaavassa 345 milj. euroa.

Pelkosenniemen kunnan tilikauden 2019 tulos on 541.194 euroa alijäämäinen. Merkittävin syy alijäämään on pilaantuneen maan kunnostustöitä varten tilinpäätökseen 2019 kirjattu pakollinen 479.400 euron varaus, joka on kirjattu ympäristömenona ostopalveluihin tilikauden kuluksi kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä antaman yleisohjeen (2018) mukaisesti.

Alijäämäinen tulos on syntynyt tilanteessa, jossa kunta on valmistautunut uuden koulu-päiväkodin rakentamiseen (kvalt 9.10.2017 § 80) ja päättänyt ottaa siihen 5,2 milj. euron lainan (kvalt 2.6.2020 § 27). Laina nostaa kunnan nykyistä velkarasitusta yli 5000 euroa / asukas.

Ottaen huomioon Pelkosenniemen kunnan taloustilanne kriisikuntakriteereiden valossa ei pienen kunnan yksinkertaisesti ole mahdollista yksin kantaa kaikkea vastuuta öljyvahingosta.

Kohteliaimmin

PELKOSENNIEMEN KUNTA

Päivi Vauhkonen
Kunnanjohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu lähettämällä se allekirjoittajan sähköpostista (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 16 §)